

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIB-114/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Brno, Sekaninova 1
Sídlo:	Sekaninova 1, 614 00 Brno
IČ:	44993668
Identifikátor:	600025098
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Alenou Kohoutovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti:	Sekaninova 1, 614 00 Brno a Ostrá 1, 616 00 Brno
Termín inspekční činnosti:	8. – 10. únor 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, zaměřená na žáky vzdělávané dle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) a příslušných vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou žákům se středně těžkým mentálním postižením (SMP) a těžkým mentálním postižením (TMP) a souběžným postižením více vadami podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (ŠVP ZŠS) a jeho souladu s právními předpisy a RVP ZŠS podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Základní škola, Brno, Sekaninova 1 (ZŠ) je organizace, která vykonává činnost základní školy, školní družiny, speciálně pedagogického centra a školní jídelny. Naplněnost základní školy byla ve sledovaném období (školní rok 2008/2009 - 2010/2011) v průměru 60 %. Ve škole jsou vzdělávání žáci bez mentálního postižení, s lehkým mentálním postižením (LMP), SMP a TMP v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských

zařízení. Dle oboru vzdělání *Pomocná škola a Základní škola speciální* se v době inspekce vzdělávalo 17 žáků z maximálního povoleného počtu 20 (85% naplněnost). Tito žáci mají převážně kombinované postižení, 5 žáků má rovněž diagnózu autismus.

Žáci se SMP a TMP jsou vzděláváni v budově Centra sociálních služeb DOMINO, příspěvkové organizace, Ostrá 2898/1 v Brně (CSS), které vykonává činnost denního stacionáře. Spolupráce mezi školou a CSS trvá již od roku 1996. Škola uzavřela s CSS dohodu, na základě které zajišťuje výuku svými vyučujícími. Pracovníci CSS zajišťují asistenční služby pro žáky v době vyučování a částečně materiální podmínky pro výuku. Žáci jsou vzděláváni podle dobihajícího *Vzdělávacího programu pomocné školy č. j. 24035/97–22, Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy č. j. 15988/2003-24* a podle ŠVP ZŠS „*Společně to dokážeme*“.

Bezbariérové vybavení prostor CSS, kde výuka probíhá, odpovídá vzdělávacím potřebám žáků s mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a umožňuje naplňovat realizované vzdělávací programy. Vzdělávání žáků se SMP a TMP zajišťují celkem 4 odborně kvalifikované učitelky, podílejí se na něm také pracovnice CSS, což není v souladu s právním předpisem.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Ředitelka školy správně rozhodla o přijetí žáků ke vzdělávání, o přestupu žáků z jiné školy, o vzdělávání žáků dle realizovaných vzdělávacích programů, a to na základě doporučení školského poradenského pracoviště a se souhlasem zákonných zástupců. Na základě doporučení školského poradenského zařízení rozhodla u většiny žáků o změně způsobu vzdělávání, kde upravuje časovou dotaci jejich vzdělávání. Vzhledem k věku některých žáků rozhodla na základě žádosti rodičů o pokračování v základním vzdělávání v ZŠ. Ředitelka svými rozhodnutími zohledňuje reálné možnosti žáků. Všichni žáci jsou vzděláváni dle osobních plánů rozvoje, ve kterých jsou respektovány jejich individuální potřeby. Učební plány jsou naplňovány v souladu s realizovanými vzdělávacími programy.

Školní vzdělávací nabídka vychází z realizovaných vzdělávacích programů. Promyšleně zpracovaný ŠVP ZŠS – díl 2 je realizován prvním rokem. Zjištěné drobné formální nedostatky, které ŠVP ZŠS obsahoval, škola v průběhu inspekce odstranila. Disponibilní hodiny v učebním plánu byly využity převážně na rozšíření výuky smyslové a hudební výchovy. V dílu 1, který není v letošním školním roce realizován, byly disponibilní hodiny využity na zvýšení časové dotace předmětu počítače, tělesná výchova a hudební výchova. V rámci vzdělávání škola realizuje muzikoterapii, vjemovou terapii, alternativní komunikaci, bazální stimulaci, míčkování. Kromě běžné výuky, škola organizuje akce pro žáky se SMP a TMP – návštěvu a ozdravný pobyt žáků v solné jeskyni, pravidelné plavání v krytém bazénu a canisterapii.

Organizace vzdělávání byla vzhledem k závažnosti postižení žáků ZŠS, realizaci v prostorách CCS a spolupráci s pracovníky CCS náročná. Převažovala individualizovaná výuka žáků, některé vzdělávací činnosti se realizovaly ve skupině. Při výuce se prolínala práce učitelky školy a zaměstnankyň CCS, plynule na sebe navazovala a cíleně se doplňovala. I přes velmi dobře promyšlenou organizaci výuky není aktuální nastavení vzdělávání v souladu s právními předpisy. V době, kdy se žáci ZŠS vzdělávají individuálně s učitelkou, u zbývajících žáků neprobíhá vzdělávání vedené pedagogickým pracovníkem. Pro tyto žáky zajišťují režimové a relaxační aktivity sociální pracovnice, zaměstnankyně CCS, které tím nahrazují pedagogickou činnost pedagogických pracovníků. Bez jejich

zapojení do vzdělávání žáků při stejném počtu pedagogických pracovníků by nebylo možné realizovat ŠVP ZŠS a příslušné vzdělávací programy. Tím, že škola nezajistila vzdělávání žáků ZŠS vlastními pedagogickými pracovníky, neposkytla jim vzdělávání v plném rozsahu stanoveném v příslušných IVP. I přes to, že byly při vzdělávání porušeny právní předpisy, ve spolupráci se zaměstnanci CSS docházelo k efektivnímu naplňování vzdělávacích potřeb žáků. V průběhu výuky vyučující vycházely z individuálních potřeb žáků a z plánů osobního rozvoje, vhodně zařazovaly relaxační činnosti, diagnostické a rehabilitační metody. Výuka byla založená na důvěře a respektování postižení žáků, kteří měli dostatek příležitostí k osvojování klíčových kompetencí, především sociálních, pracovních, komunikativních a kompetencí k učení.

Vyučující sledují a vyhodnocují úspěšnost žáků po celou dobu vzdělávání podle jejich plánů osobního rozvoje a v rámci nastavených pravidel hodnocení výsledků vzdělávání stanovených ve školním řádu; pro žáky se SMP a TMP také v dalších pokynech a směrnících. Na konci roku jsou výsledky vzdělávání žáků shrnuty v hodnocení osobních plánů rozvoje. Všichni žáci jsou hodnoceni na vysvědčení slovně. Kromě vysvědčení žák obdrží širší slovní hodnocení, v němž vyučující motivačně shrnuje žákovy dosavadní získané znalosti a dovednosti. Se zjištěnými výsledky škola pracuje, v případě potřeby jsou přijímána opatření.

Služby výchovného poradenství podporují úspěšnost žáků při vzdělávání. Škola má zřízeny funkce výchovného poradce a metodika prevence sociálně patologických jevů, avšak vzhledem k postižení žáků a jejich umístění na odloučeném pracovišti činnost zajišťují především třídní učitelky. Informace jsou žákům předávány přiměřenou formou v průběhu výuky. Oblast ochrany před sociálně patologickými jevy je kvalitně zpracována ve školním řádu, se kterým byli žáci seznámeni přiměřenou formou. Bezpečnost žáků je důsledně zajišťována neustálým dohledem a péčí všech učitelek a pracovníků CSS.

Škola spolupracuje v době výuky s vedením a všemi pracovníky CSS, což je dáno umístěním žáků ZŠS v prostorách tohoto zařízení. Spolupráce školy s rodiči je založena na každodenním informování a rozhovorech o aktuálním stavu žáků (při přejímání), o úspěšnosti nebo problémech při vzdělávání. Škola nabízí rodičům žáků se SMP a TMP konzultace a třídní schůzky. Školská rada je zřízena, projednává zásadní dokumenty. Škola spolupracuje s dalšími školami (ZŠ Brno, Štolcova a ZŠ Brno, Ibsenova), mimo jiné při tvorbě a vyhodnocování zkušeností s naplňováním ŠVP. Při plánování a realizaci mnohých aktivit spolupracuje s dalšími organizacemi, např. IQ Roma servis, Drom servis. Pro žáky se SMP a TMP využívá odborných služeb a spolupráce se Speciálně pedagogickým centrem při Ústavu sociální péče Brno, Kociánka, s pedagogicko-psychologickými poradnami v Brně a okolí. Pro pedagogický sbor využívá nabídky vzdělávání Institutu pedagogicko-psychologického poradenství Praha. Škola je partnerskou školou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, jejímž studentům umožňuje vykonávání praxe. Spolupráce školy s organizacemi a partnery je přínosná a pomáhá zlepšovat podmínky vzdělávání žáků a naplňování cílů ŠVP ZŠS.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení, funkci vykonává od roku 1999 a splňuje požadavky odborné kvalifikace. Účelně delegovala pravomoci týkající se vzdělávání žáků se SMP a TMP na jednu zkušenou učitelku, vedoucí pracovníci na pracovišti CSS, která úspěšně řídí, organizuje a kontroluje práci ostatních pedagogických pracovníků. V koncepci školy jsou jasně stanoveny úkoly pro další rozvoj školy jako celku, včetně vzdělávání žáků se SMP a TMP, které jsou dále podrobněji rozpracovány v dílčích plánech pro vzdělávání žáků se SMP a TMP. Pedagogická rada jako poradní orgán ředitelky dobře plní svoji funkci, projednává také otázky týkající se vzdělávání žáků se SMP a TMP. Ředitelka vyhodnocuje zjištění získaná v rámci kontrolního systému, zejména z hospitační činnosti i od vedoucí učitelky. Mezi pedagogy se úspěšně využívá vzájemných hospitací pro zkvalitnění vzdělávání žáků. Vnitřní informační systém je založen na osobním informování pracovníků, na poradách vedení školy a samostatných poradách věnovaných vzdělávání žáků se SMP a TMP. Ředitelka využívá odborných informací a zjištění metodického zařízení, zejména při zpracování konkrétních úkolů a vlastního hodnocení školy. Závěry jsou zapracovány cíleně do koncepce školy. Realizovaný systém vlastního hodnocení významnou měrou přispívá ke kvalitě plánování a zlepšování činností při řízení školy a při vzdělávání žáků se SMP a TMP. Dokumentace školy je dobře a přehledně vedena. Elektronický systém vedení školní matriky je účelně využíván. Strategie řízení školy je efektivní.

Žáky vyučují čtyři odborně kvalifikované učitelky, které se dále ve svém oboru vzdělávají. Ředitelka podporuje profesní růst učitelů cíleným dalším vzděláváním v souladu s potřebami školy i s osobními specializacemi vyučujících. Péče o nové a začínající pedagogické pracovníky je zajištěna, metodickou pomoc poskytuje uvádějící učitel, který pravidelně vyhodnocuje jejich nové zkušenosti a úspěšnost. Pedagogové se zapojili do tvorby ŠVP jako dílčí metodikové.

Prostorové a základní materiální zajištění vzdělávání zabezpečuje CSS. Vzdělávání probíhá ve čtyřech učebnách a v jídelně, která slouží zároveň i jako cvičebna. Veškeré prostory, šatny a sociální zařízení odpovídají potřebám žáků s mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Výpočetní technika, výukové a kompenzační pomůcky a pomůcky pro výuku jsou vlastnictvím školy.

Finanční předpoklady školy byly posuzovány za období let 2008 až 2010 na základě školou předložené dokumentace. Celková výše finančních prostředků vynaložených na neinvestiční výdaje v hlavní činnosti přepočtená na jednoho žáka školy se v průběhu hodnoceného období zvýšila z cca 134.508 Kč v roce 2008 na cca 150.735 Kč v roce 2010. Škola postupně získala účelové finanční prostředky určené na realizaci projektů, do nichž se zapojila. V letech 2008–2010 škola obdržela 1.854.100,- Kč na rozvojový program „*Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním*“. V letech 2009–2010 získala 16.000 Kč na rozvojový program „*Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání*“. V tomto roce získala škola na projekt *EU peníze školám* (na dělení hodin a na vylepšení matematických, čtenářských a jazykových dovedností pro žáky speciálních i praktických škol) celkem 494.501 Kč. Veškeré účelové prostředky škola použila v souladu s účelem jejich poskytnutí. Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že finanční prostředky, se kterými škola v hodnoceném období hospodařila, byly z hlediska provádění hlavní činnosti dostačující.

Závěry, celkové hodnocení školy

Vzdělávání žáků se SMP a TMP odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Školou zpracovaný ŠVP ZŠS „Společně to dokážeme“ pro žáky se SMP a TMP je v souladu s příslušným RVP.

Řízení školy je efektivní. Realizované vzdělávací programy jsou naplňovány. Negativním zjištěním je však skutečnost, že jsou naplňovány ve spolupráci s pracovníky CSS, kteří nejsou zaměstnanci školy. Vzájemná propojenost a organizace vzdělávání je příkladně zajištěna. Současná právní norma však umožňuje plnění vzdělávacího programu pouze pedagogickými pracovníky. Všichni pedagogičtí pracovníci školy zajišťující vzdělávání žáků se SMP a TMP jsou kvalifikovaní.

Bezbariérová budova, množství kompenzačních pomůcek i pomůcek pro výuku a vytvoření podnětného a bezpečného prostředí zajišťuje pro žáky velmi dobré podmínky pro vzdělávání.

Organizace vzdělávání žáků se SMP a TMP umožňovala co největší zapojení žáků do výuky. Všem vyučujícím se v průběhu výuky dařilo vytvářet příznivé a podnětné klima vzájemné podpory a tolerance a rozvíjet u žáků požadované kompetence. Škola velmi dobře informuje rodiče o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků. Partnerská spolupráce školy pomáhá vytvářet kvalitnější podmínky vzdělávání žáků.

V ekonomických podmínkách školy nebyla zjištěna rizika, která by ovlivňovala realizaci ŠVP ZŠS.

Nedostatky, které vyžadují přijetí opatření a odstranění:

Škola neposkytuje v plném rozsahu vzdělávání žákům umístěným na odloučeném pracovišti v CSS. Pedagogičtí pracovníci při výuce žáků se SMP a TMP nenaplňují časovou dotaci učebních plánů realizovaných vzdělávacích programů. Na vzdělávání žáků se podílejí zaměstnanci CSS, kteří nejsou pedagogickými pracovníky školy. Tím škola porušuje § 7 odst. 2 a 7 školského zákona a § 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dnů od podpisu inspekční zprávy požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce Brno, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb. ve lhůtě do 31. srpna 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce Brno, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu *Česká školní inspekce Brno, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno*, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (*e-podatelná příslušného inspektorátu*) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 24. března 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor

Jan Dusík, v.r.

PhDr. Renáta Ševčíková, školní inspektorka

Renáta Ševčíková, v.r.

Bc. Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

Helena Svobodová, v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brně dne 25. března 2011

(razítko)

Mgr. Alena Kohoutová, ředitelka školy

Alena Kohoutová, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.